

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมองค์การของผู้บริหารกับการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สามารถสรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาค่านิยมองค์การของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 2) ศึกษาการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 และ 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมองค์การของผู้บริหารกับการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 47 โรงเรียน จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมองค์การของผู้บริหารกับการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 55.75 มีอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 75.22 มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 78.76 ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 58.41 หรือโดยเฉลี่ยหนึ่งโรงเรียนมีรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนอยู่ระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40 และส่วนใหญ่สังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40

2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมองค์การโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.37$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ค่านิยมองค์การด้านงาน ($\bar{X} = 4.71$, $SD = 0.43$) รองลงมาค่านิยมองค์การด้านความสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.41$) ค่านิยมองค์การด้านสถานภาพ ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.40$) และค่านิยมองค์การด้านการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.46$, $SD = 0.50$)

3. ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.36$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.37$) รองลงมาด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.39$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.57$, $\sigma = 0.41$) และด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.40$)

4. ค่านิยมองค์กรของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.6987$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเรียงลำดับตามระดับความสัมพันธ์ พบว่า ค่านิยมองค์กรด้านสถานภาพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง สำหรับด้านการเปลี่ยนแปลง ด้านความสัมพันธ์ และด้านงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับค่านิยมองค์กรด้านงานสูงสุดทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ดังนั้น บุคลากรในโรงเรียนจึงแสดงออกถึงความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายมีความขยันหมั่นเพียรเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง และความคิดริเริ่มพร้อมที่จะไขว่คว้าโอกาสไว้อย่างทันท่วงที โดยไม่มีความลังเลใจรวมถึงการดำเนินงานตามภารกิจหลักของโรงเรียนจะมีกระบวนการในการกำกับ ติดตามและประเมินผล ทั้งจากหน่วยงานภายในและภายนอก ดังนั้น ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญกับเรื่องงานเป็นอันดับแรก จึงนำไปสู่การสร้างค่านิยมองค์กรด้านงานที่ชัดเจน รวมถึงประสิทธิผลการทำงานของบุคลากรภายในโรงเรียนก็เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการพิจารณาให้ความดีความชอบกับบุคลากร จึงทำให้บุคลากรภายในโรงเรียนให้ความสำคัญกับค่านิยมองค์กรด้านงานสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญา เนตรหาญ อารี ชิวเกษมสุข และอารีย์วรรณ อ่วมธานี (2557, หน้า 56) พบว่า ค่านิยมในงานของพยาบาลวิชาชีพ รุ่นเอ็กซ์และรุ่นวายโดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับค่านิยมองค์กรที่โรงเรียนให้ความสำคัญน้อยสุดคือค่านิยมองค์กรด้านการเปลี่ยนแปลง อาจเนื่องมาจากค่านิยมองค์กรดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความยืดหยุ่นพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง สามารถควบคุมตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์หรือความคิดใหม่ๆ ที่ก่อให้เกิดเป็นนวัตกรรม มีการพัฒนาศักยภาพตนเองอยู่เสมอ และลองผิดลองถูกด้วยตัวเองเพื่อค้นหาวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด โรงเรียนเป็นหน่วยงานอยู่ภายใต้ระบบราชการมีระเบียบ แบบแผน กฎเกณฑ์ต่างๆ ในการดำเนินการ ซึ่งมีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นจนก่อให้เกิดเป็นค่านิยมองค์กรให้บุคลากร

ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ ดังนั้น การดำเนินการต่างๆ ที่แตกต่างจากแนวปฏิบัติเดิมจึงต้องอาศัยช่วงเวลาในการเรียนรู้เพื่อดำเนินการต่อไป

2. จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านการบริหารงานบุคคลสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานต่างๆ นั้น “บุคลากร” คือ ความสำเร็จแห่งความสำเร็จในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งหัวใจของการบริหารงานของสถานศึกษา คือ การมีส่วนร่วมของบุคลากรและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 31) กล่าวว่า การบริหารงานของสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เพราะว่าการดำเนินงานต่างๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานหลายคนที่มีส่วนทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย สำหรับการบริหารงานของสถานศึกษาด้านการบริหารงานทั่วไปมีระดับการปฏิบัติต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานทั่วไปไม่ใช่งานหลักของโรงเรียนเหมือนด้านอื่นๆ แต่เป็นงานที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของปรียา อนุโต วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ และรอยพิมพ์ ใจเพชรกุล (2557, หน้า 107) ได้ศึกษาการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครศรีธรรมราชทั้งภาพรวมและรายด้านมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากทุกด้านพบว่าด้านการบริหารวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล ส่วนด้านการบริหารทั่วไปมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. จากผลการวิจัย พบว่า ค่านิยมองค์การของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.6987 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการดำเนินกิจกรรมหรือการดำเนินงานต่างๆ ร่วมกันภายในองค์การย่อมมีสร้างทัศนคติ ความเชื่อ บรรทัดฐานของสังคม และลักษณะนิสัย สูดทำยหล่อหลอมกลายเป็นค่านิยมองค์การและต่อเนื่องมาเป็นวัฒนธรรมองค์การ ซึ่งเป็นแรงขับในการปฏิบัติงานภายในองค์การจึงทำให้เกิดความสัมพันธ์ซึ่งกันสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา เกสร (2557, หน้า 55-56) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันคือในทิศทางบวก และพบว่าโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r=0.672$) และสอดคล้องกับงานวิจัยของศุทธกานต์ มิตรภู (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ 3 มิติของค่านิยมของพนักงาน ค่านิยมขององค์กรและความผูกพันต่อองค์กร พบว่าความสอดคล้องของค่านิยมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ค่านิยมองค์กรด้านสถานภาพมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ค่านิยมองค์กรด้านการเปลี่ยนแปลง ด้านความสัมพันธ์ และด้านงานมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่านิยมองค์กรด้านสถานภาพนั้นเป็นพฤติกรรมที่บุคลากร ในโรงเรียนแสดงออกถึงความระมัดระวังการพยายามลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นมีความประหยัดใช้จ่ายด้วยความรอบคอบระมัดระวังยึดมั่นในแบบแผนพิธีการและกรอบจารีตประเพณียึดหลักความเป็นจริงในการตัดสินใจด้านต่างๆ ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบข้อบังคับอยู่เสมอและการจัดการเรื่องต่างๆอย่างเป็นระบบ เนื่องจากการดำเนินงานต่างๆ ถูกกำกับและตรวจสอบตามระเบียบของระบบราชการ รวมถึงระเบียบที่เกี่ยวข้องต่างๆ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 28) กล่าวว่า สถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ซึ่งจะเห็นถึงมิติที่เชื่อมโยงกันระหว่างองค์ประกอบดังกล่าว

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ค่านิยมองค์กรด้านการเปลี่ยนแปลงมีระดับต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างค่านิยมองค์กรด้านการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาศักยภาพ รวมถึงการสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. จากผลการวิจัย พบว่า ค่านิยมองค์กรของผู้บริหารด้านสถานภาพมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างค่านิยมองค์กรด้านสถานภาพ โดยเฉพาะการใช้จ่ายงบประมาณต่างๆ โดยคำนึงถึงประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการทำงาน

3. จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานของสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการอยู่ในอันดับสามซึ่งเป็นงานที่สำคัญที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางกลยุทธ์อย่างชัดเจนเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานวิชาการให้บรรลุตามเป้าหมายซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาต่อไป

4. จากผลการวิจัย พบว่า ค่านิยมองค์กรของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสร้างค่านิยมองค์กรที่ดีซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมร่วมของบุคลากรกับการบริหารงานของสถานศึกษา

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมองค์กรของบุคลากรทางการศึกษาในแต่ละรุ่น